

Θεσσαλονίκης, να μην επεκταθεί η ιστορική παλιά παραλία της πόλης, σχέδιο το οποίο προωθούσε ο πάλαι ποτέ ισχυρός ανήρ της πόλης Σωτήρης Κούβελας, να προστατευθεί ο μνημειακός χαρακτήρας της Ροτόντας –την οποία φανατικοί θρησκόληπτοι επιθυμούσαν να μεταβάλλουν σε ενοριακό ναό– και τέλος πρωτοβουλίες ανοίγματος της πόλης στο βαλκανικό χώρο, τις οποίες προωθούν πολλές οργανώσεις, σωματεία, σύλλογοι και επιχειρηματίες με έντονο το στοιχείο της εξωστρέφειας.

Εντέλει, αυτή η αντιφατική πόλη δείχνει να έχει μέσα της στοιχεία που μπορούν να θεωρηθούν θετικές ενδείξεις. Δείχνει να έχει έναν σπάνιο, έστω και σε ύπνωση, πολιτικό πολιτισμό. Μπορεί κανείς ακόμα και σήμερα να ιχνηλατήσει στο σώμα της κομμάτια από την κοσμοπολίτικη παράδοση, την πολυπολιτισμική συνύπαρξη, την ανεκτική συμβίωση, που για αιώνες χαρακτήριζαν τη Θεσσαλονίκη ως σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών, Ανατολής και Δύσης. Δυστυχώς, τα στοιχεία αυτά δεν είναι κυρίαρχα, ακόμα τουλάχιστον.

Εάν υπάρχει ένα θετικό παρεπόμενο από τα πρόσφατα γεγονότα είναι ότι τέθηκε, επιτακτικά πλέον, το ερώτημα τι είδους προοπτική επιθυμούν για τη Θεσσαλονίκη οι πολίτες και οι πολιτικοί: τον αδιέξοδο δρόμο της εγκλωβισμένης σε στερεότυπα του παρελθόντος πόλης ή το δρόμο των ανοιχτών οριζώντων. Ένα ερώτημα στο οποίο οφείλουν να απαντήσουν όλοι όσοι ζουν, εργάζονται ή με οποιονδήποτε τρόπο ενδιαφέρονται για την πόλη αυτή.

ΜΟΝΗ ΔΙΕΞΟΔΟΣ Η ΠΡΟΩ- ΘΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ του Θόδωρου Τσίκα

ΟΙ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΕΣ φωνές αδιαλλαξίας σε Ελλάδα, Τουρκία και Κύπρο οδηγούν κατευθείαν στην σύγκρουση και την αποσταθεροποίηση της περιοχής. Ωθούν την χώρα μας στην απομόνωση. Η περιθωριοποίησή τους είναι επιτακτική ανάγκη.

Αυτό είναι το κεντρικό μήνυμα των δημοσίων παρεμβάσεων του Μετώπου Λογικής κατά του Εθνικισμού την προηγούμενη πε-

ρίοδο, κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν εκατέρωθεν στρατιωτικές ασκήσεις στην Κύπρο και το Αιγαίο αλλά και η συνάντηση Σημίτη-Γιλμάζ στην Κρήτη.

Έχει πια αποδειχθεί ότι ο φαύλος κύκλος της έντασης εξυπηρετεί τα σχέδια των πιο επιθετικών κύκλων της Άγκυρας που επιδιώκουν, μεταξύ άλλων, να εμποδίσουν την ενταξιακή διαδικασία της Κύπρου στην Ε.Ε. και να δυσχεράνουν την επίλυση του Κυπριακού. Το ενιαίο αμυντικό δόγμα Ελλάδας-Κύπρου δεν είναι μόνο αναποτελεσματικό αλλά δίνει και τα προσχήματα για την κλιμάκωση της αντιπαράθεσης. Μετατρέπεται την Κύπρο σε πεδίο αναμέτρησης Ελλάδας-Τουρκίας και υποβαθμίζει την διεθνή οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ευνοούνται έτσι τα σχέδια για εδραίωση των διχοτομικών τετελεσμένων.

Για να συμβάλει η ελληνική κυβέρνηση στην αποκλιμάκωση της έντασης, το Μέτωπο Λογικής κατά του Εθνικισμού την κάλεσε:

- να υιοθετήσει την παλιότερη πρόταση της κυπριακής κυβέρνησης για αναστολή («μορατόριουμ») πτήσεων μαχητικών αεροσκαφών Ελλάδας και Τουρκίας πάνω από την Κύπρο.
- να προτείνει στην Τουρκία την χρονική παράταση του θερινού περιορισμού των πολυδάπανων μεγάλης κλίμακας ασκήσεων στο Αιγαίο καθ' όλη την διάρκεια του έτους, και
- να προωθήσει τολημρά τον ελληνοτουρκικό διάλογο στα πλαίσια του Διεθνούς Διακαίου.

Πριν την συνάντηση Σημίτη-Γιλμάζ, σε συνέντευξη Τύπου οι εκπρόσωποι του Μετώπου Λογικής Μιχ. Παπακωνσταντίνου, Λεων. Κύρκος, Ν. Δήμου και Ν. Μπίστης τόνισαν ότι αυτή δεν πρέπει να αποτελέσει παρένθεση στην ένταση, αλλά ευκαιρία για την εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Στην συνέντευξη επισημάνθηκε ότι το θέμα της επέκτασης των ελληνικών χωρικών υδάτων στα 12 ν. μίλια δεν αποτελεί στενή ελληνοτουρκική διαφορά αλλά πρόβλημα ευρύτερων διαστάσεων.

Η υλοποίηση της επέκτασης μπορεί να προκαλέσει τριβές στις σχέσεις της Ελλά-

δας με πολλές άλλες χώρες που έχουν ναυτιλιακά συμφέροντα και αποτελούν ισχυρούς παράγοντες της διεθνούς ζωής. Κάποιες από αυτές έχουν ήδη εκφράσει την αντίθεσή τους. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν ότι καμιά κυβέρνηση δεν προχώρησε στην επέκταση. Ένας σοβαρός διάλογος γύρω από το θέμα αυτό είναι επιβεβλημένος.

Οι δύο λαοί έχουν ο ένας για τον άλλο στρεβλή εικόνα. Οι εθνικιστικές αντιλήψεις και η ιδεολογική χρήση της ιστορίας είναι έντονες στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και τα σχολικά βιβλία. Τα αναχρονιστικά στερεότυπα αναπαράγονται από τις αμετροεπείς δηλώσεις του Θ. Πάγκαλου περί «ληστών, βιαστών και φονιάδων» και τις ατυχείς δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, με πιο χαρακτηριστική αυτή με την οποία αμφισβήτησε την ύπαρξη τουρκικού πολιτισμού.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, γεγονότα όπως η επιτυχία της συνάντησης Ελλήνων και Τούρκων επιχειρηματιών, η ομόφωνη κατάδικη των απαράδεκτων επεισοδίων της Θεσσαλονίκης αλλά και η δημοσκόπηση της «Μέτρον Ανάλυσις» και του «Φλας» σύμφωνα με την οποία το 67% των πολιτών υποστηρίζει τη βήμα προς βήμα προσέγγιση, αποκτούν ιδιαίτερη σημασία και αποδεικνύουν ότι οι φωνές της συνύπαρξης και της συμφιλίωσης δεν είναι περιθωριακές.

ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ της Ινούς Αφεντούλη

Τι έγινε λοιπόν στην Κρήτη; Μια τρύπα στο νερό; Αν πιστέψουμε εκείνους που και πριν την πραγματοποίηση της διάσκεψης το διατυμπάνιζαν μάλλον αυτό το συμπέρασμα πρέπει να βγάλουμε. Είναι όμως έτσι;

Οι διασκέψεις τύπου Κρήτης είναι οπωσδήποτε γεγονότα με κάποια σημασία, αφού δεν μπορούν να είναι συναντήσεις ρουτίνας, όπως συμβαίνει με τις διμερείς ή πολυμερείς συναντήσεις χωρών με ομαλά εξελισσόμενες διπλωματικές σχέσεις για κάποιο μακρύ χρονικό διάστημα. Η «Κρή-

τη» ήταν λοιπόν μια πρώτη απόπειρα αποκατάστασης της κανονικότητας στην περιοχή. Μιας περιοχής που μέχρι πρότινος σπαρασσόταν από τη σύρραξη στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Παραδόξως φαίνεται υπάρχουν κάποιοι που αντί να επιχαιρούν για την –έστω και με την ατελή συμφωνία του Ντέιτον– λήξη του πολέμου θα ήθελαν να δουν τη μεταφορά του στην άλλη γωνία της ανατολικής Μεσογείου. Θα πρόσθετα δε ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα εκείνων που υποστηρίζουν αυτές τις απόψεις, και κάποιοι μάλιστα τις επενδύουν με θεωρητική περιβολή, είναι ότι για λόγους «ανεξήγητους» επιμένουν να μεταφέρουν τη συζήτηση για την εξωτερική πολιτική της χώρας στις αρχές του αιώνα. Σαν να θέλουν να πάρουν εκδίκηση για τη Μικρασιατική καταστροφή χωρίς, ωστόσο, να φαίνεται ότι μπορούν να αφομοιώσουν τα διδάγματά της.

Το «φλερτ» αυτών των κύκλων με την ιδέα της πολεμικής αναμέτρησης με την Τουρκία θα ήταν μια ανώδυνη απλώς επιπολαιότητα εάν δεν έδινε ιδεολογική κάλυψη σε μειοψηφικές μεν αλλά πάντως υπαρκτές δυνάμεις στο κυβερνών κόμμα και εάν δεν δημιουργούσε με τον τρόπο αυτό πολιτικά προσκόμματα σε οποιαδήποτε προσπάθεια ειρηνικής προσέγγισης με τη γειτονική χώρα.

Δεν χρειάζεται πιστεύω να εξηγηθεί το αυτονόητο της ανάγκης συνεννόησης με μια χώρα –ανεξαρτήτως του εάν είναι επιθετική ή όχι– με την οποία υπάρχει γεωγραφική εγγύτητα και, όσο παράδοξο και αν αυτό ακούγεται, ταύτιση κατευθύνσεων σε κάποιο βαθμό λόγω συμμετοχής σε συλλογικά σχήματα, όπως είναι π.χ., το ΝΑΤΟ.

Ο εσωτερικός καυγάς στη χώρα γίνεται λοιπόν για το αυτονόητο. Και είτε λόγω σκοπιμοτήτων είτε λόγω άγνοιας των εξελίξεων στις διεθνείς σχέσεις ορισμένα επίσης αυτονόητα παραβλέπονται: όπως το γεγονός ότι η οποιαδήποτε συζήτηση ή συμμετοχή σε κοινά φόρα δεν οδηγεί κατ' ανάγκην σε «συνθηκολόγηση» ούτε αποκλείει την ανάπτυξη ανταγωνισμού ή την υπεράσπιση εθνικών συμφερόντων. Αρκεί να αναφέρουμε παραδείγματα χωρών πολύ στενά συνδεδεμένων κατά τάλλα,

όπως είναι οι ΗΠΑ, η Γερμανία, η Γαλλία, που αναπτύσσουν μορφές ανταγωνισμού, π.χ. οικονομικού, χωρίς να κλονίζονται οι σχέσεις τους στο σύνολό τους. Κι επειδή ίσως κάποιοι αναρωτηθούν τι αναλογία μπορεί να υπάρχει ανάμεσα στις σχέσεις μεγάλων χωρών και τις δικές μας με την Τουρκία, μπορούμε να αναφέρουμε άλλα παραδείγματα μικρότερων χωρών με χρόνια προβλήματα που έχουν αναγνωρίσει την οδό του διαλόγου ως τη μόνη ρεαλιστική οδό επίλυσης διαφορών. Ας πάρουμε το παράδειγμα της Ουγγαρίας και της Ρουμανίας ή της Τσεχίας και της Σλοβακίας, τηρουμένων πάντοτε των αναλογιών. Και τα δύο αυτά δίδυμα κατανόησαν την ανάγκη ειρηνικής συνύπαρξης και άμβλυνσης των προβλημάτων στις διμερείς τους σχέσεις προκειμένου να επιτύχουν κάτι που θεωρούσαν πολύ πιο σημαντικό για το μέλλον και την ανάπτυξή τους: την ένταξη σ' ένα ισχυρό σύνολο κρατών όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Γιατί θα πρέπει η Ελλάδα, χώρα ισχυρή στα Βαλκάνια, μέλος της Ένωσης και του ΝΑΤΟ, να εγκαταλείψει τις αρχές στις οποίες στηρίζεται η ένταξή της στους δύο αυτούς οργανισμούς, τις αρχές που η διπλωματική μας μηχανή απαιτεί να σέβεται και η Τουρκία προκειμένου να ικανοποιηθούν οι εθνικιστικές ονειρώξεις ορισμένων;

Ποια δόξα θα πρέπει δηλαδή να ζηλέψει η χώρα μας; Της Σερβίας, της Κροατίας, της Τσετσενίας ή των νεοπαγών δημοκρατιών του Καυκάσου και της Κεντρικής Ασίας;

Και γιατί θα πρέπει δηλαδή η Ελλάδα να διαγράψει δεκαετίες κεκτημένων ως κράτους δικαίου για να μιμηθεί συμπεριφορές κρατών με αντιδημοκρατικές καταβολές που κινούνται στα όρια της διεθνούς νομιμότητας; Κατηγορείται η Τουρκία για διάθεση αλλαγής του status quo. Φαίνεται όμως ότι άβολα αισθάνονται κάποιοι και από την εδω πλευρά με την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων. Βλέποντας στο βάθος την «κόκκινη μηλιά» και θεωρώντας προφανώς συναγωνιστές τους τους «γενναίους» άνδρες των ΕΚΑΜ που εμφανίστηκαν στο γνωστό βίντεο εορτάζοντας «ελληνικά» με τρόπο που θυμίζει έντονα αντίστοιχες τελετές των ναζί...

ΑΡΘΡΟ 19: ΘΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ «ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΟ»;

του Νίκου Φίλη

ΑΝΤΙΦΑΤΙΚΕΣ ή και αλληλοσυγκρουόμενες είναι οι δημόσιες τοποθετήσεις κυβερνητικών παραγόντων για την τύχη του άρθρου 19 του Κώδικα Ιθαγένειας, με βάση το οποίο χιλιάδες έλληνες μουσουλμάνοι πολίτες (κυρίως αρχαίους τουρκικής εθνοτικής συνείδησης) στερήθηκαν αυθαιρέτως την ιθαγένειά τους κατά τα τελευταία σαράντα έτη. Ο υπουργός αναπληρωτής Εξωτερικών Γ. Α. Παπανδρέου έχει δηλώσει ότι η κυβέρνηση θα καταργήσει το άρθρο, ενώ ο αρμόδιος υπουργός Εσωτερικών Αλ. Παπαδόπουλος έστειλε επιστολή στον Μητροπολίτη Κομοτηνής διαβεβαιώνοντάς τον ότι το άρθρο θα διατηρηθεί. Εντύπωση προκαλεί η ενέργεια του κ. Παπαδόπουλου να ενημερώσει τον Μητροπολίτη για ένα θέμα που, τουλάχιστον ευθέως, δεν αφορά το ποίμνιό του και να τον καταστήσει παράγοντα πολιτικών διαβουλεύσεων. Η ενέργεια αυτή αποκτά μεγαλύτερη σημασία, διότι ο Πρωθυπουργός ερωτηθείς για το άρθρο 19 παρέπεμψε στον κ. Παπαδόπουλο, ο οποίος φαίνεται να εννοεί τον αυτοδιαφημιζόμενο «ευρωπαϊσμό» του πότε προβάλλοντας βέτο στο υπουργικό συμβούλιο για τη νομιμοποίηση των μεταναστών από τις όμορες βαλκανικές χώρες και πότε υπεραμυνόμενος της διατήρησης των διακρίσεων εις βάρος των ελλήνων μουσουλμάνων.

Τους τελευταίους μήνες δύο ευρωπαϊκές συμβάσεις που υπέγραψε η χώρα –η συμφωνία πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των μειονοτήτων και, ιδιαιτέρως, η Σύμβαση για την ιθαγένεια– δημιουργούν ένα νέο κλίμα και νέες διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας να αναμορφώσει τη μετεμφυλιοπολεμική νομοθεσία της για την ιθαγένεια και να ξεπεράσει τους αναχρονισμούς και τις αγκυλώσεις της σχετικά με τη μειονότητα στη Δυτική Θράκη. Η εφαρμογή των συμβάσεων προϋποθέτει την κύρωσή τους από τη Βουλή, την εναρμόνιση διατάξεων του εσωτερικού δικαίου προς εκείνες των συμβάσεων. Ειδικότερα λόγω της σύμβασης που αφορά την ιθαγένεια, επιβάλλεται νομοθε-